

tionen. Men jeg vil paa Forhaand nærmest antage, at mange Præster ville vægre sig ved at tage imod Genvalg. De kunne vel ikke blive fri for at tage imod Valg, men jeg er bange for, at de i mange Tilfælde, ja i de fleste Tilfælde, maaske ville vægre sig ved at tage imod Genvalg, og jeg tænker, det vil gaa paa lignende Maade med Provsten.

Den foreslaaede Skolekonsulent har været meget omstridt i Folketinget. Det blev fra en vis Side navnlig gjort gældende, at han skulde have en ganske anderledes Magt og Myndighed, end der er tillagt ham i Lovforslaget. Ja, Magt og Myndighed kan jo være godt, hvis det er den rette Magt og Myndighed, og man bruger den paa rette Maade. Der er vel mange, der gerne vilde have Magt og Myndighed, det kunde tænkes, at der ogsaa kunde være Lærere, Præster og mange flere, der gerne vilde have Magt og Myndighed, men maaske de ikke til alle Tider have forstaaet at bruge denne Magt og Myndighed. Men den Magt, jeg anser for den bedste, og som jeg vilde ønske, at Distriktskonsulenten maatte faa, skulde være den, der ligger i, at han er en virkelig Personlighed med Aandsoverlegenhed. Er han det, føler jeg mig overbevist om, at han vil faa al den Magt og Myndighed, han har Brug for, og paa den allerbedste Maade, fordi man saa vil se op til ham med Højagtelse og gerne vil tage imod hans gode Raad. Men kan han ikke skaffe sig Magt og Myndighed paa den Maade, bryder jeg mig ikke om at skaffe ham Magt og Myndighed ved Lov. — Imidlertid har der været klaget over, at denne Konsulent vil faa for lidt Indflydelse. Jeg tror, det er heldigt, at man gaar forsigtigt, forsøgsvis til Værks. Det kunde dog være, at man ved at gaa alt for vidt med Skolekonsulentens Myndighed vilde fortryde det bag efter og se, at det har ikke højnet vort Folkeskolevæsen, men snarere det modsatte. Derfor lad os gaa forsigtigt frem. Jeg har imidlertid ikke noget imod, at en saadan Konsulent, som her foreslaas, bliver ansat.

Bestemmelserne om Skolens indre Styrelse skal jeg ikke udtale mig om, jeg mener, at de ere ganske tilfredsstillende.

Jeg kommer saa til femte Afsnit: Tilsynet med private Skoler. Det er atter delt i flere Afdelinger. Den første angaar de Skoler, man sædvanlig kalder Friskoler, den næste de andre private Skoler, og saa er der for det tredie de hjemmeunderviste Børn. Jeg er glad ved den Affattelse, Lovforslaget her har faaet, og jeg er navnlig glad ved, at denne Affattelse er vedtagen i Folketinget med saa stort et Flertal. Der har jo til Tider lydt stærke Røster mod de grundtvigske Friskoler, man har kaldt dem Skulkeskoler, og man har ment, at de vare saadant noget, man laavede bare for at faa Børnene til at være hjemme og blive fri for Undervisning. Man har fra visse Sider ikke villet forstaa, at det er en Aandsretning, som ikke føler sig tilfredsstillet ved Folkeskolen, som den er, og at det er Grunden til, at Forældre med stor Bekostning have oprettet Friskoler for deres Børn. Det er en overordentlig Glæde for mig at se, at man nu anerkender Forældrenes Ret til at tage sig af deres egne Børns Undervisning. De have jo ganske vist Pligten som Forældre, men det kan lidet nytte, naar man tager Retten fra dem. Der er navnlig et Punkt, jeg særlig vil nævne. Det er, at man ikke forlanger Attest fra en Præst i Folkekirken for, at Børnene i Friskolerne ere forsvarligt underviste i Religion, men at man kan nøjes med en Attest fra en Præst i en luthersk Frimenighed. Ogsaa skal jeg nævne, at jeg mener, at Styrelsen for Friskolen, som den er foreslaaet, og Tilsynet i det hele med Friskolen ere ganske heldige.

Jeg skal endnu kun nævne det sidste Afsnit om Lærerens Forpligtelse til at være Kirkesanger og Organist. Det var ønskeligt, om man kunde komme dertil, at Lærerne bleve fritagne for kirkelige Forretninger. Jeg ved jo noget af Erfaring, hvordan en Lærer, som tillige er Kirkesanger, er stillet. Navnlig de korte Vinterdage, naar Læreren sidder i Skolen hele den Tid, der er Dagslys, og aldrig kommer ud i fri Luft om Dagen, kan han nok have Lyst til at have sin Søndag fri for da at kunne komme ud og bevæge sig, medens der er Sol oppe. Imidlertid indrømmer jeg og har altid indrømmet, at det kan stille sig saaledes, at man næsten